

Nhar it-18 ta' Marzu ta' din is-sena twettqet waħda mix-xewqat tal-Kummissarju tal-Pulizija meta infetaħ it-tant mistenni Crime Museum. Dan il-Crime Museum, li fil-fatt kien idea tal-Kummissarju stess, infetaħ mill-Ministru tal-Ġustizzja u l-Intern Dr. Carmelo Mifsud Bonnici fil-preżenza tal-Ministru Dr Tonio Borg, il-Kummissarju John Rizzo, kif ukoll diversi uffiċjali għolja tal-Korp.

Crime Museum

Fil-fatt il-Crime Museum kien ilu għal xi żmien f'moħħ il-Kummissarju iżda kien propju fil-ħames ġimgħat ta' qabel infetaħ li ngħata bidu għax-xogħol fiżiku.

Dan il-mużew, għalkemm bi spazju limitat, gie maqsum prinċipalment fi tnejn. Fil-parti t'isfel nsibu tnaħ-il vetrina b'rappreżentazzjonijiet mill-aktar reali ta' omiċidji li seħħew matul iż-żminijiet. L-omiċidji esebiti jmorru lura għas-snin ħamsin sa-żminijiet tal-llum fejn l-aktar omiċidju riċenti fil-fatt seħħ ftit snin ilu. Il-każijiet kollha esebiti huma omiċidji li baqgħu jissemmew matul is-snin. Fost l-affarijiet li hemm għal wiri hemm diversi armi tan-nar, skieken u oġġetti oħra li ntużaw real-

ment fid-delitti. Apparti dawn insibu affarijiet oħra kemmxejn kurjużi bħal karozza sħiħa, u dan minħabba l-fatt li d-delitt sar permezz ta' bomba ġo karozza, magna tal-ħasil tal-ħwejjeġ li kellha konnessjoni ma' delitt ta' tifel kif ukoll twieqi ta' ajruplan! Fil-fatt dawn it-twieqi qegħdin f'vetrina li giet id-dedikata għal każ tal-hijack ta' l-ajruplan

tal-linja EgyptAir li kien seħħ fl-1985. F'xi vetrini hemm ukoll skizzi originali li kienu saru mill-Ispettur John C. Ellul, meta kien għadu Surġent, kif ukoll ritratti originali li kienu ittiehdu fuq ix-xena tad-delitt. Ta' min wieħed jgħid li għal raġunijiet ta' etika fl-esebiti m'hemmx ritratti tal-vittmi jew tal-ħatja. Fil-parti t'isfel insibu ukoll replika ta' ċella tipika

ta' habs kif ukoll xi apparat li fil-passat kien jintuża mill-Laboratorju Forensiku.

Fil-parti ta' fuq, li hi speċi ta' gallarija, hemm diversi vetrini b'materjal u oġġetti tassew interessanti li kollha b'xi mod huma konnessi ma' reati kriminali. Fil-fatt insibu diversi tipi ta' armi tan-nar, li ntużaw realment f'xi reat jew li jkunu ġew elevati mill-pulizija f'xi investigazzjoni. Insibu ukoll dokumenti ffalsifikati bħal passaporti, viżi u flus. Insibu materjal splussiv, oġġetti relatati mal-bombi kif ukoll droga u materjal relatat mat-tehid u t-traffikar tagħha. Hemm vetrina ukoll b'marki taż-żraben u tas-swaba kif ukoll oġġetti u għodod li jintużaw f'reati bħal serq, sgass, etc. Vetrina oħra fiha oġġetti iffalsifikati biex jġu jidhru li huma ta' xi ditti partikolari. Dawn l-oġġetti kollha esebiti, matul iż-żmien ġew elevati,

ikkonfiskati jew misjuba mill-pulizija matul diversi ftitxijiet u investigazzjonijiet. F'din il-parti nsibu ukoll replika tal-forka.

B'dan il-mod kif ġie mqassam il-mużew, sar użu tajjeb ta' l-ispazju eżistenti. Ix-xogħol kollu f'dan il-mużew li jinsab f'anex tal-Mużew tal-Pulizija, sar minn membri tal-Korp stess. Fil-fatt ix-xogħol ta' injam, struttura, etc sar mis-Sezzjoni tas-Surgent Jesmond Delia, li għalkemm kien għaddej diversi xogħol ieħor ta' manetunzjoni fil-Kwartieri Ġenerali u postijiet oħra, xorta lestew ix-xogħol fi żmien relattivament qasir.

Xogħol imprezzabbli f'dan il-Crime Museum sar mis-Supretendent Raymond G. Zammit u l-Ispettur John C. Ellul. Fil-fatt iż-żewġ uffiċjali qalulna li kien ta' pjaċir

għalihom li ġew avviċinati mill-Kummissarju biex jagħtu l-kontribut tagħhom. Is-Supretendent Zammit minn dejjem kien jinteressa ruħu fl-istorja tal-Korp u kif spjegalna hu stess kien involut ukoll fit-twaqqif tal-Mużew tal-Pulizija li issa ilu miftuħ għal dawn l-aħħar 14-il sena. Qalilna li kemm meta ġie mwaqqaf il-Mużew tal-Pulizija kif ukoll fil-Crime Museum kienu hafna l-idejta li ġew ikkunsidrati dwar id-disinn u dwar l-esebiti.

L-Ispettur John C. Ellul li hu l-uffiċjal inkarigat mill-Laboratorju Forensika kif ukoll investigatur fuq ix-xena tad-delitti spjega kif l-ewwel saret gabra ta' informazzjoni ta' każijiet passati li jkunu interessanti għal pubbliku. Għaldaqstant saret ricerka fl-arkivji tal-Korp u tal-Qrati, fejn instabu dokumenti u evidenza li kienu ntużaw bħala provi biex ġew solvuti dawn ir-reati

li hemm għal wiri. L-Ispettur Ellul qalilna li din kienet sfida ġdida għalih, għaliex minkejja li x-xogħol ta' investigatur hija professjoni u arti mħalltin flimkien, fit-twaqqif tal-mużew l-arti kienet l-aktar fattur importanti.

Fil-fatt it-tfassil tad-diversi xeni sar mis-Supretendent Zammit u l-Ispettur Ellul flimkien ma' membri oħra tal-Korp. L-Ispettur Ellul spjega kif f'dan il-proċess kien hemm skambju ta' idejat interessanti u hawn häreġ it-talent u l-krejtività tad-diversi membri tal-Korp. Din fil-fatt hi waħda mill-aktar punti li ssorprendiet lil hāfna, kemm dawk fil-Korp kif ukoll dawk li mhumiex. Forsi meta bdiet tigrī l-kelma li ser jinfetaħ Crime Museum, forsi hadd ma kien qed janticiġpa l-krejtività' li fil-fatt hāġġet f'dan il-mużew.

Kemm is-Sur Zammit kif ukoll is-Sur Ellul

irrimarkaw li dan it-twaqqif ta' dan il-mużew kien ġlieda kontra l-hin u kif qal is-Sur Ellul, kien hemm okkazzjoni fejn mill-lejl għan-nhar biddlu xena kompluta peress li kien hemm dubju li din setgħet tkun kontroversjali. Minkejja iż-żmien qasir, il-Crime Museum tlesta u ġie nawgurat kif kien mistenni.

Il-Kuraturi tal-Mużew tal-Pulizija u issa tal-Crime Museum ukoll, is-Surġent Maġġur Saviour Garcia u s-Surġent Marlene Falzon esprimew is-sodisfazzjon tagħhom għal ftuħ tal-mużew il-ġdid. Huma qalulna li kienu entuzjasti hāfna bl-ammont ta' nies li żaru l-mużew eżatt wara l-ftuħ tiegħu u bil-kummenti positivi li rċevew mingħand in-nies. Il-kummenti kien dwar il-materjal li ntuża, kif inbena, l-esebiti, il-vettrini u kif propju dan il-mużew tlesta fi ftit ġimgħat. Fil-fatt kien impressjonanti l-ammont ta' nies inkluż turisti li żaru dan il-mużew

ġdid fl-ewwel ġimgħa li kien miftuħ. Dan il-mużew qajjem hāfna kurzita' u kien mill-ewwel suċċess mal-pubbliku. Iż-żewġ mużewijiet ikunu miftuħin mit-Tnejn sal-Ġimgħa bejn it-8.30pm u l-4.30pm u s-Sibt bejn id-9am u s-1pm.

Ta' min wiehed isemmi ukoll li f'dan il-Crime Museum nsibu ukoll żewġ computers għall-użu tal-pubbliku fejn fihom nsibu statistika tar-reati kollha rrapurtati fl-għases tal-Pulizija f'dawn l-aħħar għaxar snin.

Minn dawn il-paġni ngħidu proset lill Kummissarju tal-Pulizija għal idea u l-appoġġ tiegħu sabiex jitwaqqaf dan il-mużew, lis-Supretendent Raymond G. Zammit, lill-Ispettur John C. Ellul, lis-Surġent Maġġur Saviour Garcia, lis-Surġent Marlene Falzon, lis-Surġent Jesmond Delia u l-pulizija stazzjonati fis-Sezzjoni tas-Snaja, lil PC685 Daniel Scerri li ta l-kontribut tiegħu fejn tidhol l-arti, lil Assistent Kummissarju Alfred Abela u lil dawn it-taqsimiet għall-għajnuna u l-kontribut tagħhom: Laboratorju Forensiku, Dipartiment ta' l-Investigazzjoni Kriminali, Skwadra ta' Kontra d-Droga, Skwadra ta' Kontra r-Reati Ekonomiċi, Sezzjoni ta' l-Immigrazzjoni u s-Sezzjoni ta' l-I.T. Grazi ukoll tmur lil Qrati ta' Malta, lil Heritage Malta, lil Faċilita' Korrettiva ta' Kordin u lil kull min b'xi mod ta daqqa t'id fit-twaqqif ta' dan il-mużew. Proset lil kulhadd.

Lil min diġa' żar dan il-mużew, nistidnuh jerġa' jżuru fil-futur qarib u dan minhābba l-fatt li l-każijiet esebiti ser jinbidlu minn żmien għal żmien! Lil min għadu ma żarux, x'qed tistennewh!

